LANDSKAPS
ARKEOLOGERNA
KULTURMILJÖVETARE OCH KUNSKAPSFÖRMEDLARE
I RIKSTÄCKANDE SAMVERKAN
www.landskapsarkeologerna.se

Aktuellt 1 • 2014

Landskapsarkeologerna rör på sig! Vi flyttar tre hemmakontor, från Älvdalen till Stockholm, från Njutånger till Hudiksvall och från Bromma till ön Yxlan nära Norrtälje i Roslagens famn. Under vintern hade Landskapsarkeologerna även ett möte vid det nya Stockholmskontoret och besökte bland annat Krigsarkivet.

Kontor i Stockholm

Landskapsarkeologernas Gerhard Flink och Ingela Norlin med hemmakontor i Älvdalen flyttar nu till Lindhagensgatan i Stockholm. Dalafilial kommer att finnas kvar i Älvdalen i en fäbodstuga på en högt belägen fäbodvall.

Stockholmskontoret ligger i det nybyggda området Hornsberg vid Ulvsundasjön. Lindhagensgatan som går från Lindhagensplan ner till Hornsberg strand är uppkallad efter Albert Lindhagen.
Med visionen att förvandla småstaden Stockholm till en storstad utformade han Lindhagenplanen.

Endast delar av den genomfördes. Lindhagen var en av 1800-talets driftigaste förnyare och genomdrev bland annat att man inte längre skulle få bygga flervåningshus i trä i stadskärnor.

Ingela och Gerhards hemmakontor ligger på Lindhagensgatan i detta hus intill Hornsbergs strand. Strandpromenaden vann arkitekturpriset Sienapriset år 2012 för sitt böljande promenadstråk som idag lockar fler entusiastiska löpare än flanerare. Foto Ingela Norlin.

Kontor i Hudiksvall

Landskapsarkeologernas Ola Nilsson och Lena Berg Nilsson kommer nu huvudsakligen att arbeta utifrån ett kontor i Hudiksvall. Det blir komplement till hemmakontoret i Njutånger.

Hudiksvall fick stadsprivilegier 1582. Det är därmed Norrlands näst äldsta stad. I princip alla byggnader i staden utom kyrkan är uppförda efter Stora Nordiska Kriget och ryssarnas härjningar 1721. Byggnaden i centrala Hudiksvall där Landskapsarkeologernas nya kontor är beläget hör till en yngre tidsperiod.

Landskapsarkeologernas Hudiksvallskontor som ses på bilden högst upp finns på Bankgränd 1 i kvarteret Modisten. Den äldsta delen av byggnaden kom till på mitten av 1800-talet. År 1906 byggdes den dåvarande låga timmerbyggnaden ut och fick dessutom två våningar. Husets nuvarande utseende härrör från 1910 då träpanelen reveterades. Sedan dess har endast smärre förändringar gjorts exteriört.

I Modisten har det funnits många varierande verksamheter genom åren, bland annat den klassiska ölstugan Tre Bockar. Järnskylten som idag hänger i fastighetens trappuppgång är en avgjutning av originalet som finns bevarat på Hälsinglands museum. I huset finns fortfarande såväl restaurang som pub.

Genom Landskapsarkeologernas kontorsfönster kan man blicka ut mot sjöbodarna vid Möljen, ett av Hudiksvalls landmärken. Att staden en gång i tiden var känd för det glada sällskapslivet och den översvallande gästfriheten, och även idag lever upp under sommarmånaderna kan vara svårt att föreställa sig en grå vinterdag som denna. Foton Lena Berg Nilsson.

Bengt Windelhed om flytten till Yxlan:

Vi lämnade Bromma efter 25 år. Det som lockade till flytten var skärgården och ett mer naturnära boende.

Från köksbordet blickar vi ut över Blidösund. Vi följer skiftningarna i havet och på himlen, allt efter förändringar i väder och årstid.

Med kontorets nya läge finns nya möjligheter till spännande arbetsuppgifter. Jag finns nu mer centralt placerad i Uppland. Dessutom finns jag i skärgården. Samtidigt har jag närhet till hela Stockholmsregionen och övriga Sverige.

Kontor i Kolsvik på Yxlan

Landskapsarkeologernas Bengt Windelhed har flyttat till byn Kolsvik på Yxlan, en stor ö utanför Furusund i Norrtälje kommun. Där bor han tillsammans med sin fru Pia.

Under 1600-talet fanns två gårdar längst in i en nu uppgrundad havsvik med skyddat hamnläge för fiskebåtar. Här längst in i viken låg bybebyggelsen även under tidigt 1700-tal. Under 1800-talet fanns några hus kvar kring det gamla bebyggelseläget, men byn hade förskjutits något hundratal meter österut för att behålla strandkontakten och utöka jordbruksmarken.

Under 1900-talet har all bebyggelse flyttat till detta östliga läge där havskontakten finns kvar och byn har expanderat med sommarhus, pensionat och affärer. Kolsviks by består i dag av ett 30-tal fastigheter, varav ett 10-tal nyttjas för permanentboende.

På Yxlan har för övrigt Gerhard Flink som anställd på Riksantikvarieämbetet ansvarat för fornminnesinventering. Här finns bland annat skanslämningar registrerade. De är föregångare till det senare byggda Siaröfortet som nu är ett turistmål och STF vandrarhem.

På bilden ovan syns byn Kolsvik på ön Yxlan vid Blidösund. Där bor och verkar Landskapsarkeologernas Bengt Windelhed.

Det avstyckade skärgårdshemmanet vid Blidösund består av de röda husen som syns på bilden intill. Kontoret ligger i Sjöstugan till höger vid stranden. Där finns en rogivande utsikt som stimulerar kommande arbetsuppgifter.
Foton Bengt Windelhed.

Kart- och ritningssamlingarna är något av Krigsarkivets stolthet. Under visningen passade vi givetvis på att studera några av de historiska kartorna närmare. Här undersöks de av Landskapsarkeologerna under överinseende av Ann Hörsell. På vänster sida står Lena Berg Nilsson och Gerhard Flink och till höger Ola Nilsson. Foto Lennart Klang.

Vintermöte i Stockholm

I januari hölls vintermöte vid nya Stockholmskontoret. Förutom våra interna diskussioner kring bland annat avslutade och kommande uppdrag passade vi på att besöka Krigsarkivet på Östermalm.

Krigsarkivarien Ann Hörsell bjöd på en mycket spännande och lärorik visning. Krigsarkivet räknar sitt ursprung som ett militärt arkiv från år 1805, dock med material från 1500-talet och framåt. Sedan 1995 är det en avdelning i Riksarkivet. Ett besök kan starkt rekommenderas bland kartor och ritningar!

Som sedvanligt vid Landskapsarkeologernas interna möten gjordes också en exkursion. Så här i vintertid endast i form av en rask promenad från Stockholmskontoret till Karlbergs slott, i fortsatt ”krigisk anda”.

Karlbergsparken med dess fornminnen är öppen för allmänheten, men i övrigt används slottet av Militärhögskolan.

LANDSKAPS
ARKEOLOGERNA
KULTURMILJÖVETARE OCH KUNSKAPSFÖRMEDLARE
I RIKSTÄCKANDE SAMVERKAN
www.landskapsarkeologerna.se

News 1 • 2014

Landskapsarkeologerna move three domestic offices. One from Älvdalen to Stockholm, one from Njutånger to Hudiksvall and one from Bromma to the island of Yxlan in Roslagen.

Stockholm

Gerhard Flink and Ingela Norlin move to Stockholm and with them the office from Älvdalen in Dalecarlia to Lindhagensgatan in Hornsberg. This is a new built up district near the Ulvsundasjön at the island of Kungsholmen.
Photo Ingela Norlin.

Hudiksvall

Lena Berg Nilsson and Ola Nilsson expand their office in Njutånger into a new office in central Hudiksvall. The city is one of the oldest in Norrland was recognized as a township in 1582.
Photo Lena Berg Nilsson.

Yxlan in Roslagen

Bengt Windelhed has moved to the village of Kolsvik at Yxlan. Yxlan is an island east of Furusund in the commune of Norrtälje Municipality. Here Bengt and his wife Pia have bought an estate at the shore of Blidösund. His office is placed in a cottage near the open sea.
Photo Bengt Windelhed.